

Nr 3*Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner om indexreglering av ingångsvärde m. m. vid beräkning av utskiftningsskatt.*

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 124 av herr *Brundin* och II: 148 av herr *Fridolfsson* i Stockholm *m. fl.* har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att förslag om indexreglering av ingångsvärde m. m. vid beräkning av utskiftningsskatt snarast föreläggs riksdagen.

Enligt gällande skattelagstiftning dubbelbeskattas i princip all inkomst som åtnjuts av svenska aktiebolag på så sätt att aktiebolagens vinster beskattas dels hos aktiebolagen, dels hos delägarna, när vinstmedlen utdelas till dessa. Bolagen äger, med vissa undantag, inte göra avdrag vid taxeringen för belopp som utdelas, vilket innebär att fonderad och utdelad vinst i princip beskattas efter samma grunder. För sådana vinstmedel, som inte delas ut utan fonderas, har lagstiftningen uppställt särskilda regler för att göra dubbelbeskattningen effektiv. Som ett led i dessa regler ingår förordningen om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar (SFS 1927: 321). Aktiebolag som utskiftar tillgångar skall sålunda erlagga skatt till staten med 40 % av utskiftat belopp, i den mån detta inte är att anse som återbäring av tillskjutet belopp. Med tillskjutet belopp avses bl. a. bolags ingångsvärde, d. v. s. vad delägarna tillskjutit i pengar eller annat för bolagets bildande med tillägg av vad som under bolagets bestånd tillskjutits av delägarna.

Genom beslut av 1967 års höstriksdag infördes ändrade regler för beskattningen av realisationsvinst vid avyttring av fastighet (SFS 1967: 748). Vid beräkning av realisationsvinstens storlek skall enligt de nya reglerna inköpspriset för fastigheten eller det på visst sätt beräknade ingångsvärdet för denna liksom årliga förbättringskostnader, vilka överstigit 3 000 kr., uppräknas med ledning av en av riksskattenämnden årligen fastställd indexserie, grundad på konsumentprisindex och levnadskostnadsindex med år 1914 som basår.

Frågan om indexreglering av ingångsvärde m. m. vid beräkning av utskiftningsskatt prövades av bevillningsutskottet förra året. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 30 underströk utskottet att anledningen till att man vid markvinstbeskattningen använde sig av ett indexförfarande var

att man i möjligaste mån ville undvika att beskatta vinster som uppkommit uteslutande på grund av penningvärdeförändringen. Genom indexberäkningen uppräknades fastigheten till ett faktiskt nuvärde och därigenom kom skatten att träffa endast reella vinster. Syftet med utskiftningsskatten däremot var att göra dubbelbeskattningen effektiv. Skatten var avsedd att ersätta det andra ledet av dubbelbeskattningen vid en normal utdelning till aktieägarna. Redan av denna anledning kunde man inte utan vidare göra gällande att en indexmetod borde tillämpas i fråga om utskiftningsskatt bara därför att markvärdebeskattningen byggde på indexförfarande. Tvärtom torde enligt utskottets mening en indexmetod för beräkning av ingångsvärde vid utskiftningsskatt vara ägnad att motverka skattens syfte. Utskottet erinrade också om att departementschefen under förarbetena till den nya markvärdebeskattningen (prop. 1967: 153) framhållit att det förhållandet att lagstiftningen arbetade med en indexmetod för att beräkna anskaffningsvärde vid realisationsvinstbeskattningen för fastighet inte med fog kunde åberopas som skäl för att metoden skulle tillämpas över hela fältet. Metodens användning vid realisationsvinstbeskattningen kunde motiveras med de speciella hänsynstaganden som måste göras vid en vinstbeskattning av fastighet. En utvidgning av metoden till andra områden, t. ex. ortsavdrag och skatteskalor, var däremot mer komplicerad och opraktisk.

Motionärerna framhåller att man vid införande av den nya realisationsvinstbeskattningen accepterade principen att i möjligaste mån ej beskatta en på inflation beroende fiktiv vinst. En utvidgning av denna principens tillämpningsområde till att avse även utskiftningsskatt är enligt motionärernas mening angelägen. Detta kan ske genom att ett bolags ingångsvärde omräknas med de uppräkningsstal, grundade på konsumentprisindex, som fastställts för realisationsvinstbeskattning av fastighet. Motsvarande justering av värdet på belopp som tillskjutits efter bolags bildande bör göras. Mot bakgrund av den betydelse som den pågående strukturomvandlingen inom näringslivet har är det enligt motionärernas uppfattning av vikt att en dylik förändring av beskattningen åstadkoms med det snaraste.

Utskottet

Dubbelbeskattningen av svenska aktiebolag och svenska ekonomiska föreningar innebär enligt gällande regler i princip att aktiebolagens och föreningarnas vinster beskattas dels hos företagen, dels hos delägarna, när vinstmedlen utdelas till dessa. Bolagen och föreningarna äger, med vissa undantag, inte göra avdrag vid taxeringen för belopp som utdelas, vilket innebär att fonderad och utdelad vinst i princip beskattas efter samma grunder.

För att göra dubbelbeskattningen effektiv så att den träffar även sådana vinstmedel som fonderas infördes år 1927 förordningen om skatt vid utskiftning av aktiebolags tillgångar (SFS 1927:321). Denna skatt är av statlig natur och innebär att aktiebolag som utskiftar tillgångar skall erlagga skatt med 40 % av sådana hos bolaget uppsamlade medel som inte kan anses som återbäring av tillskjutet belopp. Med tillskjutet belopp förstås summan av bolagets ingångsvärde, dvs. vad aktieägarna tillskjutit för bolagets bildande, och senare gjorda tillskott.

Enligt motionärernas mening bör den vid markvärdebeskattningen accepterade principen att i möjligaste mån inte beskatta inflationsvinster gälla också i fråga om utskiftningsskatt. Motionärerna föreslår därför införande av regler av innebörd att vid beräkning av sådan skatt såväl bolagets ingångsvärde som av aktieägarna efter bolagets bildande tillskjutna belopp omräknas med ledning av de uppräkningsstal som fastställts för realisationsvinstbeskattning av fastighet.

Bevillningsutskottet som förra året hade att pröva motsvarande motionsyrkande framhöll i sitt betänkande nr 30 att det redan på grund av utskiftningsskattens syfte var tveksamt om en indexmetod borde tillämpas i fråga om utskiftningsskatt bara därför att markvärdebeskattningen byggde på ett indexförfarande. Utskottet ansåg tvärtom en indexmetod för beräkning av ingångsvärde vid utskiftningsskatt vara ägnad att motverka denna skatts syfte.

Utskottet anslöt sig också till den av departementschefen i förarbetena till den nya markvärdebeskattningen (prop. 1967:153) uttalade uppfattningen att indexmetodens användning vid realisationsvinstbeskattningen kunde motiveras med de speciella hänsynstaganden som måste göras vid en vinstbeskattning av fastighet och att en utvidgning av metoden till andra områden var mer komplicerad och opraktisk. Enligt utskottets mening borde ett ställningstagande till den av motionärerna aktualiserade frågan anstå till dess närmare erfarenheter vunnits av den nya realisationsvinstbeskattningen.

Yrkandet i de förevarande motionerna grundar sig på samma skäl som de vilka riksdagen hade att ta ställning till år 1968.

På grund härav och då några nya omständigheter inte inträffat som kan föranleda ändrat ståndpunktstagande avstyrker utskottet bifall till motionerna.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionerna I: 124 och II: 148.

Stockholm den 27 februari 1969

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande

från första kammaren: herr John Ericsson (s), fröken Ranmark (s), herrar Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (m), Tistad (fp), Paul Jansson (s), Stadling (s), Annerås (fp), Karl Pettersson (m) och Johan Olsson (cp); samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås (m), Brandt (s), fru Holmqvist (s), herrar Vigelsbo (cp), Kristenson (s), Carlstein (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Hammarsten (s), Josefsson i Halmstad (s) och Ahlmark (fp).

Reservation

av herrar *Gösta Jacobsson* (m), *Karl Pettersson* (m) och *Magnusson* i Borås (m), vilka — under återopande av innehållet i motionerna I: 124 och II: 148 — ansett, att utskottet bort hemställa

att riksdagen, med bifall till motionerna I: 124 och II: 148, i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att förslag om indexreglering av ingångsvärde m. m. vid beräkning av utskiftningskatt snarast föreläggs riksdagen.